

AVIZ

referitor la propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 248/2005 privind regimul liberei circulații a cetățenilor români în străinătate, precum și pentru modificarea articolului 23 din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului

Analizând propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 248/2005 privind regimul liberei circulații a cetățenilor români în străinătate, precum și pentru modificarea articolului 23 din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului (b658/24.10.2022), transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr. XXXV/4939/31.10.2022 și înregistrată la Consiliul Legislativ cu nr. D1250/01.11.2022,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art. 2 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 73/1993, republicată, și al art. 33 alin. (3) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri:

1. Propunerea legislativă are ca obiect de reglementare, în fapt, completarea Legii nr. 248/2005 privind regimul liberei circulații a cetățenilor români în străinătate, cu modificările și completările ulterioare, precum și modificarea art. 24 din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, cu modificările și completările ulterioare.

Potrivit *Expunerii de motive*, demersul legislativ vizează „asigurarea unui regim de circulație în străinătate pentru minorii peste 16 ani, regim care să răspundă drepturilor și îndatoririlor actuale”, deoarece, „conform legislației în vigoare, cetățenii minori români, fără a se face distincție, pot călători în străinătate numai însoțiți, cu acordul părinților ori al reprezentanților legali”.

2. Având în vedere Deciziile Curții Constituționale nr. 548/2008 și nr. 786/2009, propunerea legislativă face parte din categoria legilor ordinare, iar în aplicarea art. 75 alin. (1) din Constituția României, republicată, prima Cameră sesizată este Senatul.

3. Precizăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se pronunță asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

4. Menționăm că Secretariatul General al Senatului cu adresa nr. b638 din 17 octombrie 2022, a transmis spre avizare Consiliului Legislativ o propunere legislativă ce vizează modificarea 129 alin. (4¹) din aceeași lege vizată de art. II al prezentei propuneri legislative, respectiv Legea nr. 272/2004 – în acest sens, a se vedea Dosarul nr. 1217/2022.

Pentru sistematizarea legislației și promovarea unor soluții unitare, sugerăm dezbateră concomitentă a acestor proiecte, în vederea adoptării unui singur act normativ.

5. Precizăm că, pentru a asigura legislației interne o cât mai bună înțelegere și implicit o aplicare corectă, este esențial ca redactarea acesteia să fie una de calitate. Referitor la acest aspect, menționăm că, potrivit art. 6 alin. (1) din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, *„Proiectul de act normativ trebuie să instituie reguli necesare, suficiente și posibile care să conducă la o cât mai mare stabilitate și eficiență legislativă. Soluțiile pe care le cuprinde trebuie să fie temeinic fundamentate [...]”*.

Cu privire la aceste aspecte, Curtea Constituțională s-a pronunțat în mai multe rânduri¹, statuând că *„una dintre cerințele principiului respectării legilor vizează calitatea actelor normative”* și că *„respectarea prevederilor Legii nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative se constituie într-un veritabil criteriu de constituționalitate prin prisma aplicării art. 1 alin. (5) din Constituție”*.

Totodată, menționăm că, astfel cum a fost dezvoltat în jurisprudența Curții Constituționale², Curtea a reținut că principiul legalității presupune existența unor norme de drept intern suficient de accesibile, precise și previzibile în aplicarea lor, conducând la caracterul de *lex certa* al normei. Legiuitorului îi revine obligația ca, în actul de legiferare, indiferent de domeniul în care își exercită această

---

¹ A se vedea paragraful 35 din Decizia Curții Constituționale nr. 22/2016 care trimite la Decizia nr. 1 din 10 ianuarie 2014, Decizia nr. 17 din 21 ianuarie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 79 din 30 ianuarie 2015, paragrafele 95 și 96).

² A se vedea, în acest sens, spre exemplu, Decizia nr. 193 din 6 aprilie 2022, paragraful 23, Decizia nr. 189 din 2 martie 2006, sau Decizia nr. 26 din 18 ianuarie 2012.

competență constituțională, să dea dovadă de o atenție sporită în respectarea acestor cerințe, concretizate în claritatea, precizia și predictibilitatea legii³.

6. La titlu, pentru rigoarea exprimării normative, precum și pentru o informare juridică corectă, având în vedere că se intervine asupra art. 24 din Legea nr. 272/2004 și nu asupra art. 23, propunem următoarea reformulare:

„LEGE pentru **completarea** Legii nr. 248/2005 privind regimul liberei circulații a cetățenilor români în străinătate, precum și pentru modificarea art. **24** din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului”.

7. La partea introductivă a art. I, pentru o informare completă asupra editorialului, în care a fost publicat actul asupra căruia se intervine, sintagma „Monitorul Oficial” se va reda sub forma „Monitorul Oficial al României”.

Observația este valabilă și pentru **partea dispozitivă a art. II**.

De asemenea, cu privire la intervențiile legislative ce se intenționează a fi aduse, prin prezenta propunere, asupra Legii nr. 248/2005, semnalăm că acestea sunt doar de natura completării.

Prin urmare, sintagma „*se modifică și*” se va elimina.

8. La art. I, considerăm necesar ca **partea dispozitivă a pct. 1** să fie redactată într-o manieră specific normativă, astfel:

„1. La **articolul 2**, după **alineatul (2)** se introduce un nou alineat, alin. (3), cu următorul cuprins:”.

Referitor la fondul normei propuse, în aplicarea dispozițiilor art. 13 lit. a) din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, este de analizat necesitatea reformulării soluției legislative preconizate pentru **art. 2 alin. (3)**, astfel încât să se coreleze cu dispozițiile art. 39 alin. (1) din Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în sensul reglementării și a ipotezei juridice a minorilor căsătoriți în condițiile legii⁴.

Totodată, la **pct. 2**, cu privire la textul propus pentru **art. 30 alin. (1¹)**, pentru o exprimare specifică stilului normativ, este necesară înlocuirea sintagmei „*Prin derogare de la alin. (1)*” cu sintagma „*Prin excepție de la prevederile alin. (1)*”, având în vedere că operațiunea derogării este specifică atunci când se face trimitere la un alt act normativ.

---

³ A se vedea Decizia Curții Constituționale nr. 845 din 18 noiembrie 2020, paragraful 92.

⁴ „(1) *Minorul dobândește, prin căsătorie, capacitatea deplină de exercițiu*”.

Referitor la fondul normei propuse, pentru o integrare terminologică și conceptuală în textul de bază, sintagma „ai unei cărți de identitate și neînsoțiți” ar trebui redată sub forma „ai unei cărți de identitate, cărți de identitate simple sau cărți electronice de identitate, și care călătoresc în străinătate neînsoțiți”.

Din aceleași considerente, în ceea ce privește sintagma „*declarație notarială*”, prin raportare la dispozițiile *de lege lata* ale **art. 30**, în special **alin. (7)** din actul normativ asupra căruia se intervine, este de analizat dacă aceasta nu ar trebui să fie redată sub forma „**declarație**”, astfel încât soluția legislativă să încorporeze atât declarațiile autentificate în țară de notarul public, cât și declarațiile autentificate în străinătate, de misiunile diplomatice sau oficiile consulare ale României.

Dacă se reține această observație, se impune modificarea corespunzătoare a **alin. (7) al art. 30**, astfel încât să se facă trimitere expresă și la **alin. (1¹)**, aspect care implică și reconfigurarea corespunzătoare atât a titlului, cât și a părții dispozitive a **art. I** și a dispoziției de republicare, în sensul că vor fi intervenții și de natura modificărilor, nu doar a completărilor.

De asemenea, pentru o integrare organică în actul de bază, este de analizat și necesitatea modificării altor prevederi subsecvente, prin trimiterea corespunzătoare la normele preconizate.

Pe de altă parte, referitor la sintagma „*hotărâre judecătorească rămasă definitivă și irevocabilă*”, precizăm că, potrivit prevederilor **art. 8** din Legea nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, cu modificările și completările ulterioare, *de la data intrării în vigoare a Codului de procedură civilă, referirile din cuprinsul actelor normative la hotărârea judecătorească „definitivă și irevocabilă” sau, după caz, „irevocabilă” se vor înțelege ca fiind făcute la hotărârea judecătorească „definitivă”*.

Pe cale de consecință, pentru corectitudinea exprimării, trebuie folosită sintagma „*hotărâre judecătorească rămasă definitivă*”.

9. La partea dispozitivă a **art. II**, pentru rigoarea redactării, sintagma „05 martie 2014” se va reda sub forma „**5 martie 2014**”.

De asemenea, deoarece se modifică în întregime un articol, norma propusă pentru acesta trebuie precedată de numărul acestuia, respectiv „**Art. 24. -**”.

Referitor la fondul soluției preconizate pentru **art. 24 alin. (1)**, semnalăm că, prin adoptarea normei în actuala redactare, misiunile diplomatice și consulare ale României nu vor mai avea obligația de a

sesiza autoritatea administrației publice centrale cu atribuții în domeniul protecției drepturilor copilului cu privire la minorii de peste 16 ani, cetățeni români aflați în străinătate care nu se află în ipoteza juridică preconizată la **art. I pct. 2** pentru **art. 30 alin. (1¹)** sau care, din orice motive, nu sunt însoțiți de părinți sau de un alt reprezentant legal ori nu se găsesc sub supravegherea legală a unor persoane din străinătate.

Totodată, prin adoptarea **alin. (2)** în forma preconizată, autoritatea administrației publice centrale cu atribuții în domeniul protecției drepturilor copilului nu va mai avea obligația de a lua măsurile necesare pentru întoarcerea minorului de peste 16 ani la părinți sau la un alt reprezentant legal, imediat după identificarea acestora.

Ca urmare, este de analizat dacă normele respective se corelează cu dispozițiile *de lege lata* ale art. 2 din actul de bază, astfel încât să se subordoneze cu prioritate principiului interesului superior al copilului, precum și cu dispozițiile referitoare la prevenirea traficului de persoane, astfel cum sunt reglementate de Legea nr. 678/2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane, cu modificările și completările ulterioare.

10. La **art. III**, pentru precizia normei, data intrării în vigoare a actului trebuie să fie o dată fixă, nu un interval de timp. Prin urmare expresia „**în termen de 30 de zile**” se va înlocui cu sintagma „**la 30 de zile**”.

11. La **art. IV**, pentru rigoarea normei, dispoziția de republicare trebuie redată sub următoarea formă:

„Art. IV. - Legea nr. 248/2005 privind regimul liberei circulații a cetățenilor români în străinătate, publicată în Monitorul Oficial al **României**, Partea I, nr. 682 din 29 iulie 2005, cu modificările și completările **ulterioare, precum și cu completările** aduse prin prezenta lege, se va republica, dându-se textelor o nouă numerotare”.

12. Având în vedere faptul că ultimul act modificator al Legii nr. 272/2004, și anume Legea nr. 191/2022, a dispus republicarea acesteia, supunem analizei inițiatorului ipoteza reluării respectivei dispoziții și în cadrul propunerii legislative de față.

PREȘEDINTE
Florin IORDACHE

București
Nr. 1237/11.11.2022